

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

י"ב ניסן תשע"א

אחרי - הגדול

שנה ט"ו גליון תש"ז

תוכן הענינים

לקח טוב.....	עמוד ב'
שבת בשבתו.....	עמוד ג'
דבש תמרים.....	עמוד ד'
בשפתי צדיקים.....	עמוד ה'
פרפראות לחכמה.....	עמוד ו'
ודרשת וחקרת.....	עמוד ז'
הילולא דצדיקא.....	עמוד י'
דבר בעתו.....	עמוד י"ד
משולחן מלכים.....	עמוד כ"ז

כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליא

צ'לצלי שמע וצלצלי תרועה נשמעו מהכלי זמר אשר מילאו את מרקלינו המפואר של נגיד העיירה, משרתים לבושים בבגדי חג התרצוצו משולחן לשולחן להכין את הסעודה הגדולה והמהודרת שכל חבריו וידידי מוזמנים להשתתף בה, כל אחד שהזמן להופיע התאמץ להגיע, וכי דבר של מה בכך הוא, הרי הנגיד הולך להחגוג סעודת הודאה לרגל יום ההצלה הגדולה שהקב"ה הושיעו מיד צר, בשנה שעברה בתקופה זו היה שבוי ביד זדים שודדים אכזריים, שהתנפלו עליו כאשר נסע בדרכו לרגל מסחרו ורצו לרצחו נפש רח"ל, עד שעובר אורח ראהו איך שהוא אסור באזיקים והכירו שהוא נתון במיצר, והלך להודיע לתושבי העיירה וכולם כאחד באו להצילו, וחיוו ניתן לו ממש במתנה, כי כפסע היה בינו לבין המות רח"ל, ועתה שהקב"ה הצילו מיד צר הוא עשה משתה לכל אוהביו ורעייו.

כטוב לב המסובים ביין, התחיל הנגיד לגולל בפני כל הנאספים את גודל התלאה אשר מוצאתו בדרך, כל האיומים ופחדים אשר עבר בישבו בין הדיות טרף בדמות אנשים, אשר כל הזמן ציפו בעיניהם הרצחניות שיוכלו לכלות בו עצמם ולשסעו לגזרים רח"ל, הוא גילה באזנם את מחשבותיו הנוגות שעמדו לנגד עיניו בלילות, דמות אשתו ילדיו שלכם יוצאת מרוב דאגה וחרדה לדעת את שלום אביהם ולראותם חוזר לביתם בלי פגע, כך סיפר באריכות כל השתלשלות הענינים לאזני הנאספים שנדהמו לשמוע את הסיפור.

לפתע קם אחד מידידיו ושאל לו: הרי לפי הסיפור ששמעתי ממך, הרי לא היה לך לעשות היום את הסעודת הודאה כי לא ביום זה נושעת, אלא בערך עוד כשבועיים ימים ניצלת מידיהם האכזריות.

ענה לו הנגיד: לא ולא, טעות היא בידך הצלתי מאת ה' לא היתה באותו יום שהשודדים ברחו לנפשם, אלא באותו יום שהקב"ה הקרה לפני ואותו עובר אורח ראה אותי בצר, והוא הלך להודיע לכל תושבי העיר היכן אני מוחזק בשבי, והאיך אפשר להצילני, דווקא הוא בדיוק שנה שלימה מאותו היום, וע"כ קבעתי יום זה לחגוג את חג הצלתי ולברך את ה' המסבב כל הסיבות שהושיעו וגאלו מיד חוק ממנו.

הנמשל מובן, בעמדינו במפתן הימים הנעלים חג המצות שאנו עומדים להודות ולהלל להקב"ה על גאולתנו ועל פדות נפשינו ביום ט"ו ניסן, אמנם, הרי ידוע דברי הוזה"ק כל ברכאן דעילא ותתא ביומא שביעאה תליא, וביום השבת קודש כבר ראה ה' בעיניו וכבר צוה לבני ישראל להכין להם את הקרבן פסח, ואז כבר התנוצץ ניצוצי הגאולה, ומכאן יום שבת זה זכו ישראל להגאל.

ע"כ קבעוהו להלל והודאה ונקרא 'שבת הגדול', ולא קבעו את יום י' ניסן בדיוקן של הראשונים, כי באמת ע"י יום השבת נושענו. על כן נקוה שנוכה לקבל פני שבת כדת כראוי וכנכון, ועל ידה נשאוב שפע קודש לדיות כלי מוכן לקבל את הימים הקדושים הבאים לקראתנו לשלום.

לוח הזמנים

לפרשת אחרי

חולדת	חולדת	חולדת
8:48	7:20	ברוקלין
8:50	7:22	קרית יואל
8:49	7:21	מאנסי
8:49	7:20	לעיקוואוד
8:57	7:29	מיאמי
8:38	7:09	לאס אנדזשעלעס
8:54	7:25	מאנטרעאל
8:56	7:27	טאטש
9:14	7:46	טאראנטא
8:25	6:29	ירושלים
8:23	6:48	בני ברק
9:11	7:42	לאנדאן
9:24	7:54	מאנטשעסטער
9:52	8:20	אנטווערפן
7:05	5:36	מעלבורן
19:43	18:15	בוענאס איירעס
20:59	19:30	ווינץ

לוח הזמנים

ס"ז פנין

אנכיל	אנכיל	אנכיל
11:36	10:47	ברוקלין
11:37	10:17	קרית יואל
11:36	10:17	מאנסי
11:37	10:18	לעיקוואוד
12:04	10:48	מיאמי
11:34	10:17	לאס אנדזשעלעס
11:33	10:13	מאנטרעאל
11:35	10:14	טאטש
11:57	10:37	טאראנטא
11:20	10:02	ירושלים
11:23	10:05	בני ברק
11:38	10:16	לאנדאן
11:24	9:54	מאנטשעסטער
12:20	10:58	אנטווערפן
11:20	10:05	מעלבורן
11:45	10:37	בוענאס איירעס
11:33	10:12	ווינץ

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני
ה', אל תמנו לחשוב כאילו קיום המצוות
"אשר יעשה אותם האדם" הוא מכחכם
ובכוחכם, אלא תזכרו תמיד שדבר בא
בעזרתו ית' "את חוקותי ואת משפטי" כי
העשיה נובעת מכוחי, ואלמלא הקב"ה
עוזרו אינו יכול לו.

(משמרת איתמר)

☆

את משפטי תעשו ואת חוקותי
תשמרו ללכת בהם וכו' ושמרתם את
חוקותי ואת משפטי אשר יעשה
אותם האדם וחי בהם, בכדי לזכות
למעום טעמה של חיות המצווה "ודי
בהם" על האדם לעמוד תחילה קשות
בתורה, ולהתייגע בקיום המצווה "את
משפטי תעשו ואת חוקותי תשמרו ללכת
בהם" ואזי מובטח הוא שיזכה להרגיש
חיות בקימו אותן.

(אך פרי תבואה)

גדול מאותו המכיר בחמאו שהוא ממוא,
"מטומאת בני ישראל".

(צמח צדיק)

☆

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר
אתכם מכל הטאותיכם לפני ה'
תטהרו, אמנם יום הכיפורים מכפר "ביום
הזה יכפר" אך בכך לא סגי, כי "עליכם"
מוטלת החובה "לטהר אתכם מכל
הטאותיכם".

(עמוד האמת)

☆

לפני ה' תטהרו, כאשר איש ישראל יודע
ומכיר שהוא עומד "לפני ה'" ודבר הוא
ממוני ית' ולא חלילה כחיי ועוצם ידי
שעשה לו את החיל הזה "תטהרו" אזי
מובטחת טהרתו.

(תפארת שמואל)

☆

ושמרתם את חוקותי ואת משפטי

דבר אל אהרן אחיך, נראה לפרש
התורה הקדושה מלמדת לאנשים
המוכיחים לב"א, שלא יוכיחו לאנשים
לצים וריקנים אשר בוודאי אין דברייהם
נכנסים כלל באזניהם, כמשי"ה אל תוכה
לץ, רק לאנשים המקשיבים לקול תוכחה
ומוסר, ורוצה בתשובה, אליהם תיד דרכי
התשובה, וזהו דבר אל אהרן אחיך ר"ל
שהוא אחיך ורוצה במעשים טובים ויקבל
תוכחה מנך.

(נועם אלימלך)

☆

ואל יבוא בכל עת אל הקדש, הכתוב
מורה לצדיקים אנשי קדש, "ואל יבוא
בכל עת אל הקדש" שלא יהיו תמיד אך
ורק בדביקות, אלא שומה עליהם, לרדת
להעם ולהשיג בצרכיהם ולדאוג להם.

(אמרי נועם)

☆

ומאת עדת בני ישראל יקה, קדושתו
של הכהן גדול נובעת ממעלת עבודת
הכלל "ומאת עדת בני ישראל יקה" הכהן
את כח קדושת עבודתו.

(תפארת שלמה)

☆

ואיל אחר לעולה, "ואיל" מי שמשותק
אל השי"ת כאיל העורג על אפיקי מים,
וברצונו למסור נפשו עבור "אחר" יחיד
ומיוחד, זוכה להתעלות "לעולה".

(דברי שמואל)

☆

וכפר על הקדש ממזמאות בני
ישראל, זה הסבור בעצמו שהוא קדוש,
"הקדש" ואינו רואה בעצמו שום פגם,
הוא טוען כפרה "וכפר על הקדש" יותר

הדרך הנכון לה' הוא ארוכה וקצרה לעלות לה'

בקרבתם לפני ה' וימותו, שכתב הרב בעוללות אפרים, ביאור הגמ' ר' יהושע
בן חנניה נצחו תינוק שהורה לו ב' דרכים, אחד קצרה וארוכה, ואחד ארוכה וקצרה,
ביקש לילך בקצרה וארוכה, כיון שהגיע לעיר שהן מוקפות גנות ופרדסים וחזרתי
לאחורי וכו', כי יש ב' דרכים לאדם בעל בחירה, אחד קצרה וארוכה, הוא דרך
הרשעים שלזה שנראה להם כי קרוב ה' להם, אמנם סופן יסורים ורב הדרך בינם
לבין אלקיהם, ודרך ה' הוא דרך הצדיקים מוחלפת השיטה, שתחילתן יסורים ונראה
כאילו רחוק ה' מהם, וסופן שלזה וקצרה להם הדרך לעלות לה', וזה ששאל לילד
באיזו דרך לילך לעיר אשר ה' שמה, ומתחילה ביקש לילך בקצרה וארוכה, כי המדת
עוה"ז נראין לעין הגשמי מיד לשענתו, מה שאין כן עוה"ב עין לא ראתה, וכיון שבא
לעיר הפסיק גנות ופרדסים, והוא משל לתענוגי עוה"ז שמבדילין בינו לבין העיר
אשר ה' שמה, וחזרתי לאחורי בתשובה, לבטלי דעות מן הכתות הטועים, ובהו יובן
בקרבתם לפני ה', שסברו שהם קרובים לפני ה' לכך וימותו, כי הדרך ארוכה וקצרה
הוא הנכון לפני ה'.

(תולדות יעקב יוסף)

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' וימותו. איתא במדרש בשעה שנכנסו שני פולמסין דנורא לתוך חוטמיהן של נדב ואביהוא, ענו שרפי הקודש ואמרו השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. והוא פלא, והנ"ל עפ"י מ דאיתא בתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתף מדת הרחמים נמצא ההתנהגות מידת הרחמים היא מחסדי השי"ת משום קיום העולם, ואי לאו משום חששא של קיום העולם היינו נהוג במידת הדין, כמו שעלה במחשבה תחילה, והנה נדב ואביהוא חטאו במה שלא נשאו נשים וזה גרם להם שנענשו, וכיון שלא נשאו נשים לא חששו לקיום העולם ולהמשכת הדורות, ע"כ הי' ההנהגה עמהם עפ"י מדת הדין, כי אם ל"צ לחשוש לקיום העולם הרי גם א"צ לשתף מדת הרחמים כנ"ל, ולפיכך בשעה שנכנסו שני פולמסין דנורא לתוך חוטמיהן של נדב ואביהוא, ונענשו עפ"י מידת הדין, כי בטלה אצלם מדת הרחמים כיון דאין חוששין לקיום העולם במה שלא נשאו נשים, לפיכך ענו שרפי קודש ואמרו השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם כמו שהי' מקודם במחשבה תחילה לברוא את העולם במידת הדין.

(ישמח משה)

☆

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' וימותו. איתא במדרש בשעה שנכנסו שני פולמסין דנורא לתוך חוטמיהן של נדב ואביהוא, ענו שרפי הקודש ואמרו השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. יתבאר עפ"י משי

מוזלחה בס' ישמח משה עה"פ ואזכורו כצאת השמש בנבורתו, כי אזכורו השי"ת ע"י דבקות נפלא קרובים להתבטל במציאות רק השי"ת משפיע להם חיות חדש, והוא כצאת השמש אחר שמשחתה להשם ית' תחשך אורה כנר בפני אבוקה בנבורתו של השי"ת, והיינו והחיות רצוא ושוב, רצוא למקומו למקור חי עולמים ושוב מחדש, והיו מחיה מתים במאמרו כלומר אותן שהם מתים במאמרו כשזמרים שמו הוא מחיה אותם עיי"ש, והיו שלא תאמר בשביל חטא מתו ע"כ אמר אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' היינו עד כלות הנפש וכמ"ש האוה"ה, אלא שלאחר הקב"ה מחייה אבל אלו וימותו ולא החיה אותם מחדש כי הוצרך להתקדש בהם הבית וגם בשביל שאר הענינים האמורים במדרש ובגמ', ולזה נשארו בבחינת כלות הנפש אבל המיתה לא הי' ע"י חטא רק שחטא גרם לבלי להחיות להם חיות שלהם, ועפ"י פירשתי נורא אלקים ממקדשיך ואז"ל ממקדשיך שממה שהי' בבני אהרן יש ליקח ראייה על מורא להזכיר שם שמים, כי אל ישראל הוא נתן עוז ותעצומות לעם ברוך אלקים כי לולי עוזו החיות רצוא למקומו, וזה מבואר הפליאה בשעה שנכנסו שני פולמסין דנורא לתוך חוטמיהן של נדב ואביהוא, והטעם שמתו כמבואר דלא החיה אותם השי"ת והשארם בכלות הנפש ענו שרפי הקודש ואמרו השיבנו ה' אליך עד כלות הנפש אבל ונשובה לחיות מחדש והיו חדש ימינו כקדם שישב לנו החיות כקדם.

(ייטב לב)

☆

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' וימותו.

איתא במדרש בשעה שנכנסו שני פולמסין דנורא לתוך חוטמיהן של נדב ואביהוא, ענו שרפי הקודש ואמרו השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. יתבאר עפ"י משי בייט"ל הפי וערבה להי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות עפ"י מ דאמרו ז"ל דקודם בריאת אדם אמרו מלאכי השרת זמין למיחטי קמך והשיב להם השי"ת עד לא בראתי עולמא אתקנית תשובה וזכו פירשו ראשו כתם פז כלומר בראשית הבריאה ראה ה' כי אפי' באותן שהם נקוי הדעת ומבחינת כפז יחי' כתם בבגדיהם, וזשי"ה וערבה להי מנחת יהודה וירושלים הקרבנות שמביאין על החטא כימי עולם וכשנים קדמוניות היינו אותן ימים ושנים שקדמו לבריאת עולם שראה הקב"ה שכך עתיד להיות ואעפ"כ נברא האדם כי באלה הפצתי עכ"ד עיי"ש, והנה י"ל בנדב ואביהו שכתוב בהם בקרובי אקדש ופרש"י שאמר משה לאהרן רואה אני שהם גדולים ממני וממך ואעפ"כ הקריבו אש זרה אשר לא צווה אותם ה' גם ע"ד בחינה זו ראשו כתם פז אשר גם בפז ראה ה' שהי' כתם וזשי"ה אחרי מות שני בני אהרן שהי' מפני החטא ואמה"כ אף בקרבם לפני ה' היינו שהי' קרובים למלכות ונקרבו להי והיו גדולים ממשה ואהרן, מ"מ גם בארזים נפלה שלהבת ויש לדאוג שלא יבוא חטא על ידם, והיינו שאמרו מלאה"ש השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם ר"ל כקדם היינו כימי קדם קודם בריאת העולם מה שראה הקב"ה אשר זמין האדם למחטי קמיה ומשו"ה עד לא קדמה עולם ידע והכין מראש תשובה.

(עצי חיים)

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

השוכן אתם בתוך טומאותם

דרכו בקודש של הרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא זי"ע קודם שנתפרסם לרבן של ישראל, שבשבת הראשונה אחרי בואו מדאנציג היה בפרשיסחא אצל היהודי הק' זי"ע, ולשבת השניה נסע ללובלין להרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, פע"א בא ללובלין, ורבו הק' לא נתן לו שלום, הבין רבי בונם כי לא דבר ריק הוא, והתחיל להתבונן במעשיו ולחשוב דרכיו בדאנציג, ומצא שלא חטא שם במאומה, ואדרבה היה לו הפעם "דאנציג טוב" כי תיקן שם הרבה מה"דייטשן", אחרי כן אמר בלבו "פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה" וביטול תורה הרי ה' לי באמת, שבדרך המעטתי על כל פנים בלימוד התורה, החליט לתקן חסרו זה, וישב תיכף לעסוק בתורה ולמד בהתמדה כל היום וכל הלילה, אחרי כן נצנץ במוחו פירוש חדש על המאמר "פשפש ולא מצא" אם פשפש במעשיו ולא מצא בו חטא, יתלה את הסיבה ש"לא מצא" בביטול תורה, שאילו ה' עוסק בתורה היה מוצא בו את החטא, ואם כן - חשב רבי בונם הלאה - עתה שעסקתי בתורה בוודאי אמצא בי את עונוי, וכך הוה, תיכף הרגיש בחטא שחטא בזיחות הדעת על שהיה לו הפעם "דאנציג טוב", ומיד עשה תשובה על זה, אחרי כן נכנס אל רבו, ורבו הק' קיבלו בסבר פנים יפות ונתון לו שלום באהבה רבה, ואמר לו: הלא ידעת, כי דאנציג הוא מקום טומאה, ושם שכינתא בגלותא, והיא מתדבקת בכל אדם שיש לו רצון להתדבק בה, כי במקום טומאה אין לקדושה במה להאחז, ואם שם שרתה עליך שכינה הרי זה דבר נקל, ולא מצד כוחך הוא, ולחינם היתה לך מזה גבהות הלב. (לשון חסידים)

☆

הרה"ק בעל האוהב ישראל מאפטא זי"ע הגיע פעם לשבות את שבתו באחת העיירות, וחסידיו הכינו עבורו אכסניא נאה ומשובחת אצל אחד ממכובדי העיר, אשר רק חסרון "קטן" היה ידוע לו, והוא, דבר היותו רודף אחר הכבוד באופן בולט ביותר, לא רצה הרה"ק מאפטא להתאכנס אצל זה, ובחר לו אכסניא אחרת, אולם דא עקא, זה האיש היה מפחותי העיר אשר שמועות נלוזות היו מרגנים עליו, כשהגיעו לו החסידים ברוב פליאתם שאין הדבר נאה לו להתאכנס אצל אחד כזה, השיב להם בטוב טעם: אצל המתגאה מצינו שהקב"ה אומר עליו "אין אני והוא יכולים דור במחיצה אחת", ואם הקב"ה אינו יכול לדור עמו, כל שכן אני הקטן, אבל אצל זה האיש השפל, היודע ערכו, והרי בטומאה כתיב "השוכן אתם בתוך טומאותם", ואם הקב"ה מוצא לו מקום לשכון שם, גם אני אמצא לי שם מקום. (שיח שרפי קודש)

בקרבכם לפני ה'

הרב הצדיק [רבי אברהם דוד] דק"ק בוטשאטש זי"ע אמר ששמע שהרב הגאון וכו' מהרמ"ע מפאנו בעל עשר מאמרות זללה"ה היתה פטירתו על ידי נשיקה שהיה לו זמן התבודדות לעורר אהבה להבורא כל עלמין ית' ואמר להשמש שזמן מוגבל ימתין, ואחר כך תיכף יבוא אליו וימשכו עד יפסוק מדביקותו, כן היה בכל יום, והיה היום ותהי שריפה בעיר ומתוך הבהלה שכח משמשו לבוא בזמנו, ובא במעט זמן אח"כ, וימצאחו מת שיצאו נשמתו בנשיקה. וזהו ג"כ פירוש הפסוק אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' יומות, זאת היתה גם כן מיתתן התקרבות לו יתברך ואמר שכן אצל הצדיקים הוא בנקל לבוא לאהבה גדולה עד שתצא נשמתו מגודל אהבה, אך ברית כרותה ומפורש שאין לעשות כך, אמת שחיוב לעורר האהבה השבעתי אתכם וגו' אם תעירו ואם תעוררו את האהבה וגו' אבל צריך להיות רצוא ושוב, אם כן לכך שוב לאחריו. (שפתי קדושים)

בזאת יבוא אהרן אל הקודש

בשנת ת"ח כשהיו רדיפות וגזירות נוראות אמרו רבים שהם חבלי משיח, וסמכו לפסוק זה "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", דהיינו בשנת זא"ת (ת"ח) יהיה זמן הגאולה ויבנה המקדש ויבוא אהרן אל הקודש, וכן אמר המקובל הקדוש רבי שמשון מאוסטרופולי זי"ע, וכן מובא בשם השל"ה, [ועי' בזוה"ק (תולדות קלט): שלמדו מהפסוק בשנת היובל הזא"ת תשובו איש אל אחוזתו, דשנת ה' אלפים ת"ח יהיו קיימין כל דיירי עפרא בקיומיהון], ועוד אמרו אז (תהלים כג) אם תקום עלי מלחמה בזא"ת אני בוטח, כן סמכו מאמה"כ (ויקרא כו מד) ואף גם זא"ת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא גאלתים, אח"כ כשעברה שנה זו נבוכו רבים באמונה ופרסם הש"ך "קול קורא" כדלהלן: דאיתא בגמ' (סנהדרין צח) דאמר ליה רבי יהושע בן לוי למשיח אימתי אתי מר, אמר ליה היום וכו' הדר אמר שקורי קמשקר ב', אמר לו "היום אם בקולו תשמעו", והנה תשובה תפלה וצדקה מעבירים הגזירה ומקריבים הגאולה, והם "צום קול ממון", כל אחד גימטריא קו"ל, כל אלו יכולים להיות חיו"ם אם בקולו תשמעו, וזהו שנאמר (תהלים קיח כג) מאת ה' היתה זא"ת - שנת ת"ח היתה פקידה לטובה מאת ה', כיון שהוא כולל "צום קול ממון" ביחד גימטריא ת"ח, "אך היא נפלאה בעינינו", שלא זכינו לזה ונפלאה ומכוסה היא מעינינו, משום זה חיו"ם עשה ה' נגילה ונשמחה בו, דהכל תלוי דווקא אם יש באמת "זה היום" שתשמעו בקולו במציאות, והיא המניעה. (מאמר אברהם)

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

אחרי מות שני בני אהרן.

במדרש פליאה, כשנכנסו שני פולמוסין דנורא לתוך חוטמיהון של נדב ואביהוא, שאלו מלאכי השרת א"כ למה קרעת להם את הים, ענו שרפי הקודש ואמרו השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם, וצ"ב. ויל"פ דאיתא במדרש דבשעת קריעת ים סוף טען שר של מ"ה בין אלו לאלו, הללו והללו עובדי עבודה זרה, וענה הקב"ה אתה דין שוגג כמזיד ואונס כרצון, דישראל עבדו רק מתוך אונס, והנה על עבודה זרה יש דין של יהרג ואל יעבור, דאיכא עשה דונקדשתי בתוך בני ישראל, ואי עוברים על עשה אין עונש מיתה, נמצא דישראל שעברו אעשה דונקדשתי ועבדו ע"ז לא ה' להם דין מיתה. והנה נדב ואביהוא הקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם, וכ' הרשב"ם (בפירושו עה"ת) דמשה לא רצה שיביאו אש של הדיוט לפי שהיו מצפים לדירת אש גבוה ולא טוב היום להביא את זה כדי להתקדש שם שמים שידעו הכל כי אשר בא מן השמים, כמו שאמר אליהו ואש לא תשימו לפי שה' רוצה לקדש ש"ש בירידת האש שלמעלה, עכ"ל, נמצא נדב ואביהוא עברו על עשה דונקדשתי ולא ה' להם דין מיתה, ולכן שאלו מלאכי השרת א"כ דענשי מיתה על עשה, למה קרעת להם את הים, דגם בני"י עברו אעשה דונקדשתי כנ"ל, ע"ז ענו שרפי הקודש השיבנו ה' אליך וכו', דמבואר בספה"ק דבצדיקים מתנהג עמהם הקב"ה עפ"י מדת הדין כמו שעלה במחשבה תחלה, דמחשבת הקב"ה לברא את העולם במדת הדין נשאר אצל הצדיקים, ולכן נדב ואביהוא שהיו במדרגא גבוהה בקרבנם לפני ה', נשאר אצלם ההתנהגות כמדת הדין, וז"ש השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם כמו שהי' בתחלת הבריאה.

(כנסת יחזקאל)

☆

ואשה אל אחותה לא תקח.

מקשים העולם הלא הראשונה שלקח הוא אשתו והשניה היא אחותה, א"כ היה לו לומר אחות אשתך לא תקח, או אחותה של אשה לא תקח, וי"ל דהנה איתא בגמ' עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמול חסדו וכו' לאחר

שאוכלין ושותין ואמר לו ליעקב טול וברך ואמר להן איני מברך שנשאתי שתי אחיות בחייהן שעתידה תורה לאוסרן עלי... ויש לדייק קצת על חוספת הלשון לאוסרן עלי, וכי רק עליו אסרה התורה.

וי"ל דכשעבד יעקב אצל לבן היה כל מגמתו וחפצו לרחל כמבואר בפר' ויצא ואף שנשתרבב אח"כ שלקח את לאה בראשונה מ"מ רחל נקראת אשתו, ולא נקראת אחות אשתו.

ולפי זה י"ל שהכתוב מרמז על יעקב אבינו, ואשה היא הנקראת אשתו שאותה לקח בשניה אל אחותה אחר שלקח את אחותה ומדויק נמי הלשון שאומר יעקב שעתידה תורה לאוסרן עלי כי יעקב הדגיש בכך חטא וחסרון שלא יברך, משום שלשון הפסוק ואשה אל אחותה רומזת עליו.

(הרה"ק הרבי ר' העשיל מקראקא זי"ע)

☆

וענייתם את נפשותיכם חקת עולם.

י"ל עפ"י דאיתא בספר מעגלי צדק עה"ת בשם הצה"ק ר' מאיר מפרעמישלאן זי"ע בפי' "וענייתם את נפשותיכם" מלשון עונה, שתוכלו לענות ולהשיב על החטאים שעשיתם וגם רוב קיצור בעבודת ה' כי נפשותיכם גרמה שאין לכם נפש גבוהה לעבוד את ה' כראוי, וז"ש וענייתם שתוכלו לענות, את נפשותיכם, כי נפשותיכם גרמה רוב קיצור בעבודת ה'.

גם יש עוד התנצלות אחד כי קושי הפרנסה גורם, ועד"ז שמעתי לפרש בשם הגה"צ מהר"ם א"ש זי"ע הפסוק, "היתברך כסא הוות יוצר עמל עלי חוק", דהנה אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה שמו של עמלק, וזה רק ע"י תשובה תורה ומעש"ט, ומבואר בגמ' דחק לישנא דמוזנא הוא, וז"ש היתברך כסא הוות יוצר, פ"י האם יכול לחבר הכסא של יוצר העולם, עמל עלי חוק, אם כל העמילות הוא רק על חק לישנא דמוזנא, שכל היום טרודים על המח"י ועל הכלכלה ודפח"ח, וזהו שאמר וענייתם את נפשותיכם, "חקת עולם" שתענו שאתם טרודים על חוק לישנא דמוזנא ולכן אתם מקצרים כ"כ בעבודת ד'.

(נפש יהונתן מסעליש)

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בענין משביעין את הכה"ג שלא ישנה ממה שנצטווה

כי בענן אראה על הכפורת (אחרי מז. ג.)

לך לשון שבועה.

ומיישבו בכמה אופנים ד"ל שידעו שהצדוקים אינם מודים בדרשת חז"ל להרע או להיטיב דמינה ילפי' שאין נשבעין לבטל את המצוה, וא"כ לשיטתם אפשר להשבע על מצוה, וא"כ אפי' לשיטתם יהיה חוב עליו לקיים שבועתו.

או י"ל לכלל הפחות סברי דשבועת כולל חל גם על מצוה, אע"פ דאנן קיי"ל כשיטת הרז"ה, מ"מ לדידהו אפשר דס"ל כהירושלמי דחל גם בכהאי גוונא, ועפי"ז יובן נמי אמאי השביעוהו שאל ישנה מכל דבר, והרי היו יכולין לפרט שלא תשנה בהעלאת עשן, ולפי"ד יובן כי רצו שיהיה שבועה בכולל שיחול גם על מצוה וכדמבואר לעיל באריכות.

עוד י"ל דאפי' להצדוקים שאוחזין מעשי עוותי"הן בידיהן צריכים להכנס כבר עם העשן, מ"מ לא הוי רק דרשא בעלמא, ולא אחוהו לצווי מן התורה ממש, וכמבואר בירושלמי אחך משנה בעובדא שאמר צדוקי לאביו ע"ש באריכות, וא"כ הרי בחי' הר"ן (נפ"ג דשנעו) מבואר דמילתא דלא נפיק אלא מדרשא חייל שבועה עליהו אפי' אם הוא לבטל את אותו הדרשא, וא"כ הרי כל ענין הכניסה לשיטתם הוי רק דרשא, א"כ אפי' לשיטתם יחול השבועה עליהו.

☆

וממשיך דאמנם המעיין הרי מוחלט שלשיטתם אם יסולק מן הכהונה יהיה נמי ביטול מצוה, דהרי לשיטתם צריך שהכהן יהיה צדוקי דלדעתו הוא הגון, א"כ הרי אפשר שהוא אנוס להשבע שאם לא יסכים להשבע הרי יסלקו אותו לאלתר ויקחו ישראל כשר במקומו וא"כ הרי לשיטתו ישרת כהן שאינו הגון וא"כ כדי שהוא יוכל להשאר על משמרתו הרי מוכרח להשבע, והרי דרשי' האדם בשבועה ולא אנוס, וא"כ לא יחסס כלל מלעבור על השבועה, וא"כ הדרא הקושיא לדוכתא דמה יועיל השבועה, ובפרט בנידון דידן שהוא אינו נשבע בעצמו ואינו מרציא שם שמים מפיו אלא הוא רק עונה אמן על שבועת שלוחי ביי"ד, א"כ בוודאי יקל ראשו בזה לענות אמן לשווא, רק כדי שיוכל להשאר לעבוד עבודת הכהן,

במתני' ביומא (יח:) איתא מסרוהו זקני ביי"ד לזקני כהונה וכו' ואמרו לו אישי כהן גדול אנו שלוחי ביי"ד ואתה שלוחינו ושלוחי ביי"ד משביעין אנו עליך במי ששיכן שמו בבית הזה שלא תשנה דבר מכל מה שאמרנו לך, הוא פורש ובוכה והן פורשין ובוכין וכו'.

ובגמ' לקמן מבאר וכל כך למד (דהיינו למה השמעו למס"ס א) שלא יתקן מבחוץ ויכניס בדרך שהצדוקין עושין ע"ש, דהיינו שלא יתקן הקטורת מלא חפנים הניתנת ביום הכיפורים על המחטה בהיכל ואח"כ יכניסו, כמו שסברו הצדוקין שהיו דורשין קראי ועל יבא בכל עת אל הקודש בזאת יבא אחרן אל הקודש וכו' כי בענן אראה על הכפורת, ולמדו בדרך מסולף שבשיכנס אל המקדש יהיה כבר הענן מתמר ועולה, וע"כ השביעוהו שלא יעשה כן ורק אח"כ בשיכנס לקדשי קדשים יתקן הקטורת על המחטה.

וכן לקמן (ס"ג נג.) ת"ר ונתן את הקטורת על האש לפני ה' שלא יתקן מבחוץ ויכניס, להוציא מלבן של צדוקים שאומרים יתקן מבחוץ ויכניס, ע"ש.

☆

בשור' חת"ס (א"ח סי קט) מביא קושיא נפלאה מה הועילו חכמים בתקנתם שחוששין אולי הוא צדוקי, וע"כ השביעוהו שלא יעשה כדעתם המשובשת, הרי לשיטתם שההלכה כדבריהם דהיינו לתקן הקטורת מבחוץ, הרי השבועה הוי כנשבע לבטל את המצוה וא"כ הרי השבועה בטילה, א"כ מה יועיל שבועתם אם הוא צדוקי,

ואע"פ דשבועה בכולל חיילא אפי' בנשבע לבטל את המצוה, דהיינו אם אינו נשבע בפרטיות שילך לבטל מצוה פלונית דאז הוי נשבע לבטל את המצוה ואינו חל, אבל אם נשבע שלא יעשה דבר כללי ורק אם יקיים שבועתו ממילא יעבור גם על איזה מצוה אז חל השבועה, וא"כ לא קשה קושייתנו דהרי השביעו אותו שלא ישנה "מכל" מה שנצטוו וא"כ הוי שבועה בכולל, והרי חל אף כשנשבע על המצוה,

אמנם ידוע שיטת הרז"ה (נפ"ג פ"ג דשנעו) דכשנשבע לבטל את המצוה אינו חל אפי' כשנשבע בכולל, וא"כ הדרא קושיא לדוכתא מה יתן ומה יוסיף

ע"כ נראה לומר שעל כן האריכו לומר כמבואר במתני' (ממונא לעיל) אנו שלוחי בי"ד ואתה שליח בי"ד ושלוחינו, דלכאורה מה צורך באריכות הלז, אלא הרי כהן מתמנה בפה ומסתלק בפה ע"י בי"ד כמו שמבואר בתוס ביומא (י:), והצדוקים הרי מודים שלעבודת יוהכ"פ בעינן כהן גדול דייקא. וע"כ שלוחי בי"ד מתנן עמו ומדגישים לו שהוא שליח בי"ד וממילא אם ישנה דבר איננו שלוחם פי' שהוא אינו כה"ג, נמצא שכל העבודה יהיה פסול, ומזה אין לו שום מנוס וממילא יהיה מוכרח לציית לדבריהם,

וכמובן שהי צריכים להשביעו ע"ז ולא די להתנות עמו תנאי זה בלי שבועה, כי אם לא ישיבעוהו לא יציית לדבריהם כי ממה נפשך לא יפסיד כי אם יכנס אחר שאינו צדוקי ויקטיר לפני ולפנים הרי עבודתו פסולה לשיטתו, ואם הוא יכנס ויקטיר מבחוץ ועי"ז יתבטל כוונתו הרי גם יהיה עבודתו פסולה, וא"כ אין לו מה להפסיד, וא"כ לא יפסיד כלום דבין כך ובין כך יהיה העבודה פסולה וא"כ לא ישמע לדבריהם, משא"כ אם משביעין אותו דבחנם לא יעבור על השבועה, ע"כ הוצרכו להשביעו דייקא, ומסיים שלפענ"ד תירוצו נכון ואמת הוא, ודפח"ח.

☆

ובמאיר עיני חכמים (מהד"ק סי' ס) מביא הקושיא הנ"ל, וכותב דאפי' אי נימא דיחול השבועה בכולל כד' החת"ס, מ"מ הרי לשיטתם איכא איסור להכנס ולתקן מבפנים משום ביאה והבערה ביוהכ"פ, וא"כ איכא למיחש שלא יעשה העבודה והרי ע"ז לא חייל השבועה אפי' בכולל כיון שהוא יעבור על השבועה בשב ואל תעשה וכדאיתא בשבועות (מ). ובתוס שם, אך י"ל דלכן אמרו לו אתה שלוחינו ושלוחי בי"ד שאם הוא צדוקי ולפי דעתו יש איסור להכנס ולהקטיר מבפנים, אעפ"כ לא יחשב האיסור עליו כי העוון יהיה תלוי בקולר המשלחים דהיינו בי"ד, וממילא שפיר חייל השבועה כיון שלא יעשה שום איסור בקיום השבועה,

אמנם עדיין תקשי דכיון שלפי דעתם יש איסור לעשות כדברי חכמים וממילא אמרי' אין שליח לדבר עבירה וא"כ העבירה יהיה תלוי בראשו, וא"כ הדרא חששתא לדוכתיה שלא יקיים כפי שנצטוו, וממילא אין השבועה יכול לחול,

אולם י"ל דהא הכהן גדול מסתמא מוחזק בכשרות ומתנהג בבל דרכיו כחכמים, וא"כ אפי' אם בלבו יש שמץ של מינות ודעתו כהצדוקים וע"כ סובר שיש איסור לעשות הקטורת כחכמים, מ"מ אמרי' בזה שפיר דיש שליח לדבר עבירה כיון שהוא מוחזק אצל המשלח שיעשה שליחותו, וכמו שפסק הרמ"א בחו"מ (סי' שפ"ח סעי' טו) דהיכא שמוחזק שהשליח עושה

שליחותו אמרי' דיש שליח לדבר עבירה, וא"כ שפיר יחול השבועה דהרי אפי' אם ההלכה כשיטתם הרי לא יהיה החטא על ראשו אלא על ראש הבי"ד,

ועפי"ז יובן שפיר מה דאיתא במשנה דאחר השבועה היו פורשין ובוכין והוא היה פורש ובוכה על שחשדוהו, ולכאורה משמע מלשון המשנה שהוא חלק מהשבועה ולצורכה נכתבה, ולפי"ד יובן שפיר דהרי מה יועיל השבועה הרי חושב שלעשות כד' חכמים הוא חטא ואין שליח לדבר עבירה ואינו רוצה שיחול החטא על ראשו, אלא דכיון שהוא מוחזק שיעשה שליחותו כיון שאדם כשר הוא ע"כ יחול השליח על המשלח, וזה שרצו לרמוז בזה שפרשו ובכו להראות שהוא אדם כשר שעושה שליחותו, וכואב להם שחשדוהו בכך, וממילא אפי' אם הוא צדוקי יקבל המשלח, ודוק.

☆

ובשו"ת שואל ומשיב (מהד"ג סי' קטט) מביא הקושיא הנ"ל ומיישבו עפ"י מה שהניח יסוד דדוקא כשמשנה בענין השליחות מיקרי שינוי בשליחות, אבל כאן לא שינה בענין השליחות דהרי רצון בי"ד שיקטיר את הקטורת בשלימותה, והרי לדעתם הנפסדה אדרבא ואדרבא זה שמתקנים מבחוץ הוא המצוה המהודרת, וא"כ לא הוי שינוי בשליחות, ולפי"ז מבואר שהשביעו אותו על דעתם וא"כ אפי' לשיטתם הוא אינו שליח כיון שיש גילוי דעת שהוא על דעת בי"ד, א"כ יכול בי"ד לבטל שליחותו,

ועפי"ז יובן שפיר דלא נשבע לבטל את המצוה דאפי' אם לא חל הרי יש גילוי דעת שהשליחות שלו נתבטל, וא"כ שפיר מהניא השבועה שע"ז לא יעבור על שבועתם, ע"ש באריכות.

☆

והנה בס' חמדת ארי' (הל' מגילה סי' מל"ג) הקשה למה לא בירך הכהן גדול ברכת שהחיינו כשנכנס לפני ולפנים הרי הוא משנה לשנה, והניח בצ"ע,

ובקובץ ילקוט יוסף (מ"ו שנה י"ב סי' י') מביא ישוב ע"ז (נפש הר"ג ר' יצחק ווייס מק"ק קאלנבורג) דהנה הברכות הרי תקנו עזרא הסופר ובית דינו כמבואר ברמב"ם (פ"ב מהל' נזירות ה"ט), ומאחר דבבית שני היה חסר הארון כמבואר ביומא (כ"ג: א) דחמשה דברים חסרו בבית שני וחד מינייהו הארון,

א"כ י"ל כמו שב' הבעל המאור (סוף פסחים) שעל כן אין מברכין שהחיינו על ספירת העומר, היות שאין בו זכר להנאה אלא לעגמת נפש לחורבן בית מקדשינו ע"ש, ועפי"ז י"ל הכא נמי הכי כיון שעזרא היה רק בבית שני וכשנכנס הכה"ג ולא ראה את הארון, הרי נתמלא לבו צער מרורות והיה נאנח וכואב, ע"כ לא מברך שהחיינו, ע"ש.

הולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא דצדיקא

הגה"ק רבי אשר ישעי' בן הגה"ק רבי אלעזר ליפמאן זי"ע מראפשיץ בעמח"ס השל"ה הקדוש יומא דהילולא י"ד ניסן (תר"ה)

י"א ניסן

רבינו משה ב"ר נחמן (רמב"ן) - ה"א
כ"ט

רבי ישעי' הלוי הורוויץ ב"ר אברהם
(של"ה הק') - ש"צ

י"ג ניסן

רבי יוסף קארו בן רבי אפרים (מחן
הבית יוסף) - של"ה

רבי משה אלשיך בן רבי חיים
(האלשיך הקדוש) - שכ"ז

רבי מנחם מענדל מליובאוויטש ב"ר
שלום שכנא (צמח צדק) - תרכ"ו

י"ד ניסן

רבי אשר ישעי' מראפשיץ ב"ר אלעזר
ליפמאן (אור ישע) - תר"ה

רבי אברהם שלמה כץ מריסקעווע
ב"ר אליהו - תשל"ה

ט"ו ניסן

יצחק אבינו - ב"א רכ"ח

רבי יונה תאומים ב"ר ישעי' (קיקיון
דיינה) - תכ"ט

ט"ז ניסן

לוי בן יעקב משבטי יה - ב"א של"ה

י"ז ניסן

רבי ראובן הכהן מפראג (ילקוט
הראובני) - תל"ג

רבי יצחק מסקווירא ב"ר מרדכי
מטשערנאבל - תרמ"ה

הגה"ק ר' אשר ישעי' מראפשיץ זי"ע נולד לאביו הרה"ק ר' אלעזר ליפמאן זי"ע, בילדותו נודמן פעם הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע להיות בווארשא, ונכנס לאיזה ביהמ"ד וראה בחור צעיר, שיושב ועוסק בתורה בהתמדה רבה, נכנס עמו בשעשועי דאורייתא ומצא חן בעיניו וראה שהוא ראוי להיות חתן לבתו היחידה, שאל את הבחור על עסקי אביו, השיב הבחור שאביו חנו חייט, וביקש הרה"ק מראפשיץ ממנו שיוליכחו לבית אביו כי מלבושו קרוע, וברצונו שאביו יתקננה, הבחור הוליכו לבית אביו והרה"ק מראפשיץ מסר את המלבוש ליד החייט, בשעה שעסק בתיוקן הבגד, פנה אליו הרה"ק מראפשיץ ואמר בחנתי את בנך הבחור, והנה הוא בחור הגון, ובאם תרצה להתחתן עמי אי גס אני מסכים לזה וכשר הדבר בעיני, החייט שלא הכיר, ולא ידע שהוא הרב מראפשיץ, וגם ראה שלבוש במלבוש קרוע כעני, לא נראה העסק בעיניו כלל, ועשה תנועת ביטול בידו ואמר: "פאר מיין אשר וויל מען מיר געבן טויזנט רובל נדון", כי ה' עילוי מפורסם, ענהו הרה"ק מראפשיץ: "ליבער יוד" הלאו אין מבטלים שידוך בידים, והוסיף: לכו ותשאלו נא על זה להרב דעירכס, מה דעתו בזה שהרב מראפשיץ רוצה להתחתן עמכם, כששמע החייט שהוא רב, התחילו דבריו להתקבל באוזניו, ותיכף הלך להתייעץ עם הרב מווארשא, וכשמעו במה המדובר, השיב: "וואס, דער ראפשיצער רב וויל זיך מיט אייך משדך זיין לויפט שנעל און טוהט דעם שידוך", וכן היה שנגמר השידוך בשעה טובה.

בעת ההוא נסע הרה"ק מראפשיץ לרבו הק' החוזה מלובלין זי"ע, ובישר לו אודות קשר החיתון שעשה לבתו, כששמע החוזה שהמתנות חנו חייט, הרע קצת בעיניו ואמר בתמימה: "איר כאפט שידוכים אין גאס", לאחר זמן נסע הרה"ק מראפשיץ עוד הפעם לרבו, ולקח עמו את החתן, כשראה אותו הרבי מלובלין אמר להרה"ק: "נא חכם עדיף מנביא, א שיינער קרבן פסח'ל", באותו מעמד עמד הרה"ק בעל "ארי' דבי עילאי זי"ע (חתן מרן הישמח משה זי"ע) ושמע את דיבורים אלו, אמר שכל ימיו לא ידע פירושו של הדיבור "א שיינ קרבן פסח'ל" ואחר פטירתו של ר"א שנסתלק בערב פסח נתפרש לו הכוונה של עינו הרחוקה של החוזה זי"ע.

עוד בחיים חיותו של חותנו הרה"ק מראפשיץ הוכתר ר"א לרב הצעיר בראפשיץ, ובשנת תקפ"ז לאחר פטירת חותנו מילא מקומו בראפשיץ, בחורף האחרון עלי אדמות הראה להרה"ק מרן בעל דברי חיים מצאנו זי"ע ולהרה"ק ר' אהרן מקראקא בן הרה"ק בעל "מאור ושמש" זי"ע בלוח השנה שבערב פסח כתוב ת"ב (הכוונה על תענית בכורים) ושאל למה כתוב תשעה באב, אמר ולא פירש, ואכן בערב פסח שנת תר"ה עלה לגזיו מרומים ואז הבינו הכוונה בזה שרמו שיתלק בערב פסח ויהיה אבילות כתשעה באב.

הרה"ק מלובלין התבטא פעם ברוח קדשו על הרה"ק ר' אשר'ל "א כשר קרבן פסח", ובאותו מעמד ה' הרה"ק בעמח"ס ארי' דבי עילאי זי"ע (חתן מרן הישמח משה זי"ע) ושמע אותן דיבורים, אמר שכל ימיו לא ידע פירושו של הדיבור "א שיינ קרבן פסח'ל" ורק אחר פטירתו של ר"א שנסתלק בערב פסח נתפרש לו כוונתו.

באיהעל ראה שם איש אחד ושאל עליו מי הוא זה, ואמרו לו שהוא מארץ בעהמען ובא עד איהעל עם הקארב זכוכיות על ראשו למכור, וכאשר ראה את הרה"ק ואת עבודתו עלה על דעתו לעשות תשובה, ונכנס לבית הרה"ק

עם רבותינו הקדושים עצי התמרים זי"ע הנגיד החסיד מו"ה פנחס מדאראג ז"ל נסע בכל שנה לראפשיץ, ובכל פעם שנסע לראפשיץ שבת בשבת שלפניו באיהעל אצל הרה"ק בעל ישמח משה זי"ע, פ"א כשהיה

מהרפא שהי' רגילים להשתמש בו בעת צרה שלא תבא שיאמר עליו שהוא חלש, וצריך לשהות איזה שבועות בסאבראנץ שנמצא שם רופא גדול, וכן הי', ונסע הייטב לב לרבו הרה"ק ר' אשר'ל, ולימים אמר שלא הי' שקר כי הרה"ק מראפשיץ הוא רופא נפשות, הייטב לב נהנה מאוד מקדושתו של הרה"ק ר' אשר'ל, ומכיון שרצה עוד לנסוע אליו ובכדי שיוכל ליסע בלי לחוש על הקפדת זקינו התחכם וביקש מהרה"ק ר' אשר'ל דכשיסע לביתו יעבור דרך אוהעל להתראות עם זקינו, כי ידע שבאם זקינו יכיר את הרה"ק בודאי יהי' לו הנאה שנכדו משתוקק לנסוע אליו, וכן הי' שהרבי ר' אשר בא לאוהעל וזה בפרשת ראה והישמח משה עשה סעודה לכבודו, ונאספו המונים מהעיר שהיו רובם מתנגדים, ולא התנהגו בדרך ארץ ודיברו ביניהם בקול ובשחוק, ופתאום עמד הרה"ק ר"א ואמר: "כתיב בפרשת השבוע 'ראה אנכי' קוקטץ מיד אן אין איך קוק ענק אן וויא מגושם איר זענט", והייטב לב בשמעו הדברים נבהל מאוד כי פחד שזקנו יקפיד על שהתבטא כ"כ בחריפות נגדם, (כי ר"א הי' בגדר אברך לגבי הישמח משה כי הישמח משה הי' קשיש גם מחותנו הרה"ק מראפשיץ), וברח הייטב לב והתחבא, ואח"כ שמע הייטב לב שזקינו מבקשו, וכשבא אליו אמר לו: רציתי להכיר לך טובה שהבאת אצלי את הרב מראפשיץ, וכי נהניתי מאוד ממנו כי הוא ירא שמים, והי' רגיל רביה"ק ז"ע לסיים "היינט מען זאל דאס זאגן אויף א רבי'ן וואלט ער זיך באליידיגט".

הרה"ק ר' אשר'ל העריץ את הייטל והפליג מאד בשבחו, ואמר עליו שהוא גוף קדוש כמובא בתהלה למשה, גם נשדתכו ביניהם כמה פעמים שבנו של הייטל הגה"ק ר' אברהם אהרן זצ"ל מקאלבסוב הי' חתן הגה"ק ר' יחיאל מקאלבאסוב ז"ע בן הרב ר' אשר וכן מרן הקדושת יו"ט הי' בוז"ר חתן הגה"ק ר' מנשה בנו של הרבי ר"א, בעת שהי' הייטב לב במחיצתו בסאבראנץ צוה לשאול כל השאלות להייטל, פ"א הי' שם איזה שאלה והרה"ק משינאווא רצה להחמיר והייטל הכשירו אמר הרבי ר"א שאם הייטל מכשירו הלכה כמותו.

וחיל ורעדה יאחזון

אצל הרה"ק רבי אשר שרר פחד גדול על כל המסתופפים בצלו, וסיפר הרב משימלוי בשם זקינו הקול ארי' שעל אף דאצל הרה"ק ר' אשר'ל הי' כל הפתחים פתוח, עם כל זה הי' העולם עומדים מבחוץ ולא הרהיבו עוז ליכנס אליו, מגודל המורא והפחד ששרר שם.

פעם כשהי' ברימינוב על היארצייט של הרה"ק הרבי ר' מענדל מרימינוב ז"ע, ונשאר ציבור גדול על שבת אצל הרבי ר' הערש מרימינוב שישב בראש צדיקי הדור, בשעת עריכת השולחן הי' רעש גדול מהעולם, והרבי ר' הערש עמד ממקומו וצעק "שא, שא, דרך ארץ", ולא הועיל, גם

וסיפר לו ממעמדו, וביקש ממנו שיתן לו תשובה, וכאשר דיבר ר' פנחס עמו והוא סיפר לו והתנצל לפניו שאין בכוחו לקיים את כל אשר צוה עליו הרה"ק, אמר לו ר"פ שיבא עמו להרבי ר' אשר'ל מראפשיץ והוא יתן לך תשובה קלה מזה, וכן היה שר' משה הבעל תשובה נסע עם ר"פ, וכשבאו לפני הרה"ק מראפשיץ אמר ר"פ: "רבי איך האב אייך בעברענגט א דייטשער קרבן" (כי ר"פ הי' בעל הלצה), הרה"ק שאל על האיש הזה, והאיש הזה הציע לפני הרה"ק התשובה אשר היה לו בכתב מן הרה"ק מאיהעל, וכאשר ראה הרה"ק מה שכתב הרה"ק מאיהעל, שאל אותו שיספר לו ויציע לפניו החטאים שעשה, וסיפר לו והיה די לשמוע, ענה הרה"ק בזה"ל: "איך ווייס נישט וואס דער איהעלער רב דענקט זיך, אויף אזעלכע גרויסע חטאים האט ער געגעבן אזוי א קליינע תשובה", וכאשר שמע ר' משה את דבריו פרח נשמתו ממנו ונתעלה, אמר הרה"ק הלא חטאת לפני מלך מלכי המלכים, ומה יועיל לך כל התעניתים והמקואות והגלגול שלג אשר צוה הרה"ק מאיהעל, הלא אפי' אם תהרג אותך לא יועיל לך, עצתי שלא תתענה כלל, כי בזה לא יכופר לך, ענה ר' משה בבכיה רבה, רבינו אומר לי שלא אתענה "דאס הארץ טוט מיר אבער וויי אויף דעם וואס איך האב געזינדיגט", ענה הרה"ק "ווען דיר וועט וויי טין דאס הארץ זאלסטו טרינקען שטארקן בראנפין", וסיפר מעשה אחר: לפני כבוד חותנו הק' ר' נפתלי ז"ע בא פ"א איש לקבל תשובה, וצוה לו להתענות כמה וכמה ימים, והבעל תשובה לא היה יכול לכתוב, שרטט לו הרה"ק כמו שהיו משרטטים בבתי משתאות על הקורה 1 - זה יום אחד, 11 - זה שני ימים, 0 - זה הפסקה של שלשה ימים, X - זה כו"כ ימים, והאיש הלך לביתו וכתב את הנ"ל על הקורה שבביתו 1 - 11 - 0 - X - והתחיל להתענות, וכאשר התענה יום אחד מחק נומער 1, וכאשר עשה עבירה כתב מספר 1, וכן עשה תמיד מחק וכתב, מחק וכתב, והקריין היה תמיד עומד על מקומו שהי' עושה עבירות וחזר ושרטט על הקורה את הנאמערין, לכן אמרתי אני בלבי שלא לצוות להבע"ת להתענות רק שלא לעשות עבירות, והאיש ר' משה נשאר שם איזה שבועות ואחר כך שלח אותו בחזרה לרבו הק' לאיהעל, וכאשר בא לפני הרה"ק מאיהעל ונתן לו שלום, שאל אותו היכן הי', ואמר לו שהי' בק"ק ראפשיץ, אמר הרה"ק היש"מ לפני אנשי שלומו: "אזוי ארויס צו נעמען איין נשמה פון איין יוד און זי אויס צו וואשן".

מרן הייטב לב הי' תלמידו של הרה"ק ר' אשר'ל ונסע לעתים תכופות לראפשיץ וגם מביאו בספריו הקדושים, וסיפר רביה"ק ז"ע שפעם ראשונה שנסע לראפשיץ הי' עוד בחיים חיותו של הישמח משה, שפעם הי' הרה"ק ר' אשר'ל במרחץ סאבראנץ על איזה שבועות, והייטב לב השתוקק מאוד לנסוע אליו, אמנם פחד מהקפדת זקינו וביקש

האלוקים התהלך נח" המנוחה שלהם ג"כ את האלוקים, אבל אתה אל תעזוב דרך הקודש להתמיד יומם ולילה בלימודך ולהפיץ תורה ברבים.

ריח ניחוח

פ"א ישב ר' ישראל מבארנוב זצ"ל (חתנו בזיו"ר של ר' לייב מסאסוב זי"ע) אצל הרבי ר"א וישבו אז אנשים גדולים ועסקו בשיח סוד, וכרגיל באמצע השיחה הרחו טאבאק, וברגע שהוציא את קופסת הטאבאק שלו שאל למי יש כאן טאבאק כל כך טוב, והושיטו כולם את הטאבאק שלהם כי לא ידעו למי מכין וגם ר' ישראל נתן את שלו וידע בלבו על מי הוא מכין אבל עשה עצמו כאילו לא ידע, ותיכף כשנתן הקופסא שלו שאל את ר' ישראל אבקשך תגיד לי גופא דעובדא היכא הוה אמר ר' ישראל שהקופסא יש לו ירושה מהרבי ר' משה לייב מסאסוב זי"ע אמר לו הרבי ר' אשר שתיכף כשהוצאת מקופסא האט עס מיך צולעטשעט (בילבל) דעם מח.

הסתלקותו לחיי העוה"ב

בערב פסח בשנת ה'תר"ט עולם עלה לגנוי מרומים, ומנו"כ בראפשיץ, וזה אשר נחרט על מצבת קבורתו: "כתר שם טוב אלופינו אדונינו מורינו ורבינו שר ונשיא אלקים בתוכינו, רב פעלים מקבצאל ומדריכינו, מורה דעה לעם עדתינו, שמועה יבין לעם קדשינו, עוז אביון יראתו לעינינו, מלהיב נפשות ישראל וכללותינו, הלא למשמע און דאבה נפשינו, בהלקח מאתנו עטרת ראשינו, גאון עוזינו, כבוד אדונינו מורינו ורבינו, הרב הגאון הקדוש אור ישראל וקדושו תוחלת תקותינו, ומרפא נפשינו כליל קדושתינו, כבוד קדושת שמו מו"ה אשר ישעיה בן הרבני מו"ה אלעזר ליפמאן זלה"ה, נפטר ביום י"ד ניסן ערב חג המצות שנת תר"ה לפ"ק".

כאשר הגיעה השמועה על הסתלקותו למחותנו הרה"ק רבי יוסף מדאמבראווא זי"ע - היה זה ביו"ט ראשון של פסח - ובליל יו"ט שני לאחר עריכת הסדר, נהג לומר שיר השירים עם הציבור פסוק בפסוק, ובאמרו את הפסוק "אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני" נענה אותו צדיק מדאמבראווא ואמר: "אהובה ישראל מאפסא זי"ע ביקש שיזכירו לו לאחר פטירתו לאחר עריכת הטהרה את הבטחתו שירעיש בשמים על צרות ישראל, ובעוה"ר עדיין אנו בגלות, ובכן עלינו לבקש ולהתפלל: אם תמצאו את דודי - הוא הצדיק, בשעה שזוכה לנועם העליון, אנא הזכירו לו, כי חולת אהבה אני, וזקוקים אנו לישועה.

זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

הרה"ק ר' שמעון מיערוסלאב זי"ע עמד וצעק בלש"ק: "היטלייעס היטלייעס שא, שבת היום", ולא שקטו הציבור, הרבי ר' אשר'ל התחיל לסלסל בשערות זקנו והתחיל לזמר שבת היום בקול נמוך כמזמר לעצמו, ומיד נפל אימה על כל העולם עד שהי' נדמה כי אין אף אחד בבית.

אצלו בבית מדרשו התפללו בשו"ט בדביקות גדול ובכח אמיץ והארינו ביותר בעת פסוקי דזמרה וברכת אהבה רבה, ובחג השבועות נמשכה ערך ב' שעות אמירת "אהבה רבה", וכל המתפללים עמדו בדביקות גדול וטליתים על פניהם, אחד תפלה הלך הרה"א אצל החסידים אשר התפללו שמה והגביה טליתו של כאו"א והביט בפניו, ומי אשר תפלתו לא הוטבה בעיניו אמר לו, לא היית כדאי להיות פניך מעוטף עם הטלית.

עינים צופיות

כדאי לציין עובדא שהגה"ק משינאווע זצ"ל סיפר בעצמו: בהיותי אברך סמוך על שולחן חותני זקני בעל ישמח משה זצ"ל בעיר איהעל יצ"י נסעתי פ"א על ימים נוראים לראפשיץ, והייתי שם עד אחר סוכות, ובאסרו חג הסוכות בא אדמו"ר לביהמ"ד ושאל אם אין כאן אנשים מאונגאראין והראו לו עלי, ושאל אותי לא שמעת איזה דבר מפרעשבורג, ואמרתי לא שמעתי דבר, ולא הבנתי על מה הדברים ירמוז, וביום שלאחריו בא עוה"פ לביהמ"ד ושאל אם לא נשמע איזה דבר מפרעשבורג ולא הבינו כלל כוונתו ולא השיבו דבר, ואח"כ נודע שבים זה נפטר החתם סופר בפרעשבורג והבינו למפרע מה היתה שאלתו.

פ"א היה הרה"ק משינאווא מיסב אצל שולחני של הרה"ק ר' אשר'ל בראפשיץ, והיה לו רצון לברך ברכת המזון על הכוס, כי לא היה אז בקו הבריאות וכידוע מזה"ק שזה סגולה לרפואה, אבל חשב שלא יתמלא רצונו כי ישבו כארבעה או חמשה צדיקים סמוכים יותר לראש השולחן, אולם הרה"ק ר' אשר'ל תפס מחשבטו וכיכרו לברך כרצונו.

מסופר על אחד מתלמידיו מגדולי התורה נתקנא בכמה צדיקי הדור שהם יושבים במנוחה ומיחדים יחודים עליונים כשהם מעשנים כמה שעות, והרהר אותו רב אולי אעשה גם אני, והחליט להתעניין עם רבו על הדרך החדשה בעבודת ה' אשר הוא רוצה לעבוד, ונסע לראפשיץ, וכשנכנס נתן לו רבו שלום וטרם התחיל לדבר אמר לו הרבי ר' אשר הנה אגיד לך תורה כתיב "אלה תולדות נח" רצ"ל "אלה" שהוא עבודה זרה כענין "אלה אלהיך ישראל" הוא "תולדות נח", תוצאה ותולדה ממנוחה והבטלה ואת "נח איש צדיק" הרי עינינו רואות שיש בדור צדיקים שיושבים במנוחה ומיחדים יחודים במקטרתם, הנה "את

לקט אמרי קודש מפי צדיקו וקדושי עליון בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

דבר בעתו

ליל התקדש החג

הוא הלילה הזה ל"ה שמורים לכ"ל בני ישראל, ס"ת מילה, והכוונה שאם הלילה הזה הוא לה, שאינו מחשב רק בלתי לה לבדו, אזי הוא נשמר בכל השנה במדת יסוד. (חסד לאברהם)

♦ ♦ ♦

בליל התקדש החג הקדוש יאזור חיל לקיים מארז"ל חייב אדם להראות בעצמו כאלו הוא יצא ממצרים, ועל ידי מחשבות טהורות תדירות, יתלהב לבו באופן שיראה שאי אפשר שלא לשמות, ולפי התעוררותו ולפי מעשיו כך יהיה לו סייעתא דשמיא, והבא ליטהר מסייעין אותו שישמח בעושי שמוחה רבה שמחה של מצוה כדת מה לעשות. (פלא יועץ)

♦ ♦ ♦

הלילה הזה כולו מצה, שאין שולט בנו היצר הרע כ"כ, ומדובקים אנו בארזינו מלכינו. (מהר"י מבעלזא)

♦ ♦ ♦

חסל סידור פסח כהלכתו, היינו כי נקרא סדר על שם שהוא סדר על כל השנה איך להתנהג בדרך ה' ובאשר זכינו לסדר אותו כן נזכה להוציא מכח לפועל כל הקבלות טובות ומחשבות קדושות שקבלנו עלינו. (ישמח ישראל)

♦ ♦ ♦

ידוע מפי ספרים דאיתו הלילה שיצאו ישראל ממצרים לילה כיום יאיר ונשאר כן לדורות עולם לדורות עולם ליל שמורים לה' וכל אחד מישראל משיג לפי השגתו גדולת השי"ת. (באר מנחם)

♦ ♦ ♦

שומר מה מלילה, והכוונה על ליל של פסח, כי מזה יש שמירה לכל השנה, ורמז כי השמירה היא לבחינת מ"ה היינו הנשמה. (חסד לאברהם)

♦ ♦ ♦

ליל שמורים הוא לד', פי הלילה הזאת יש בה כח לתת שמירה על כל לילות מכל השנה וזה לשון רבים שמורים, קאי על כל הלילות. (תפארת שלמה)

♦ ♦ ♦

ראוי לאדם להיות נזהר שלא ידבר בלילה זו שום שיחה משיחת חולין, ויזהיר בני ביתו על זה, ולא יהיו נפרדים מדביקות השי"ת רגע כממרא, רק יתעסקו הכל במצות הלילה הזה, ובסיפורי ניסי מצרים ולפרסמם לבני ביתו, ואם הקב"ה חלק לו חלק בבניה ויודע סודות הענינים, יעסוק בהם. (של"ה, מ"ס פסחים אות כ"ט)

♦ ♦ ♦

מה טוב ומה נעים מנהג יראי ה' שלא לדבר שיחת חולין מעת הקידוש עד גמר ההלל, כי הכל יחוד גמור ושלם ואין להפסיק ביתים. (החיד"א, לבדוד)

♦ ♦ ♦

יש רגע בחצי הלילה הלזו שאם ישמור האדם את עצמו ממחשבות זרות, רק יעסוק במחשבות קדושות, אזי כשבא הרגע של חצות לילה שבו נכנסו בישראל האמונה השלימה בעת צאתם ממצרים, יוכל לבא אז לידי האמונה השלימה שבא בעת הגאולה. (אור הנה, בשם הרה"ק דה"מ מרינוב זי"ע)

♦ ♦ ♦

[אמר הרה"ק מקארלין זי"ע:] מי שהוא עובד ה' יכול ליקח מלילות הללו של סדרים הרבה והרבה, הן בגשמייות והן ברוחניות, וחזר ואמר: לאו דוקא אנשים גדולים, אלא אף האנשים הגסים והעבים פחותי הערך, יכול כאר"א ליקח כפי ערכו. (בית אהרן)

♦ ♦ ♦

בזו הלילה מתגלה אור השכל והאמת והאמונה, וחופף בלילה הזה על כל זרע ישראל. (אוהב ישראל)

♦ ♦ ♦

נתעורר בכל ליל פסח הריח מהאי ריחא שבגן עדן עבור בני ישראל עם קרובו, ומריח בו כל אחד ואחד לפי דרגתו. (לקוטי עבי לצדיק)

♦ ♦ ♦

אאמור זצ"ל אמר: מי שאינו מהרהר בתשובה בלילה הזאת (ליל פסח), הוא מבחינת אותן שמתו בשלשת ימי האפילות ח"ו. (בית אהרן)

וחוץ לזה גם לבני עלי ובעלי השגה עצמן יתוסף רבות וקדושה גדולה ע"י סיפור יציאת מצרים כמבואר בספה"ק דבשעת יצ"מ זכו ישראל להארה נפלאה ואור גדול וע"י הסיפור ביצ"מ נמשך עלינו מהארת האור והוא ומבואר בזה"ק דישראל נפקו בההוא זמנא מרוא דטעון אחרון ועאלו ברוא במהימנותא, עיי"ש וכמ"כ ע"י הסיפור ביצ"מ זוכים גם עכשיו מעין בחי' הקדושה ההוא כבימי צאתם ממצרים לצאת מעמקי הקליפות שאנו משוקעים בהם בעוה"ר כי הקריאה מעורר קדושת הזמן כידוע.

(מהר"י ט"ב)

בשעת סיפור יציאת מצרים חופף על בני ישראל השראת קדושה עליונה דקדושה בריך הוא וכל פמליא דלי, ובעת ההוא זוכים ישראל למדרגת כי הולך לפניכם ה' כמו שיהי' לעתיד לבא ומהאי טעמא יכולים להאריך בסיפור יציאת מצרים כי אז אין מקום לחשוש שיתערב בהם מחשבות ורות.

(ברך משה)

אכילת מצה

מצה אוכלין ב' ימים דווקא לרמז ב' שמות וביחד דוקא לרמז לאבני יעקב שנתאחו ונעשה מהם אחד, וכשאנחנו נוטלין קדושה עליונה כזאת ואוכלין אותה והוא נותנת חיות לכל אברי הגוף ונתחזק הגוף ממנו, אז נתקדש הגוף בקדושה עליונה וכל היסודות התייחדו להשיי' ונרחה הרע מהם ובוזה אנו מעלין כל ימי החורף.

(אוהב ישראל)

מצ"ה מר"ר בגימטריא יצ"ר הר"ע מצה הוא מריבה היינו ע"י אכילת מצה יוכל האדם להיות לו מלחמה ומריבה נגד היצ"ה"ר.

(חסד לאברהם)

צ"א מין ה'תבה ר"ת מצ"ה התיבה ל' תשובה כי ע"י מצות מצה זוכה האדם לעשות תשובה.

(חסד לאברהם)

מסגולת אכילת מצה להמשיך עשירות וכל מיני ישועות דע"י שאנו מקיימים מצות מצה בימי עניותינו בגלות מסגולת המצות להמשיך עלינו עשירות והשפעת כל מיני ישועות דבזה שאנו עושים זכר לנס יומשך עלינו הארת הנס בימים ההם כזמן ההוא, וכמו שאז נמשכה הישועה ע"י המצה גם עתה יהי' סגולתה להוציא אותנו מאפילה לאור גדול.

(מהר"י ט"ב)

בפסח דשנת תר"ד בשעת הסדר אמר אבי זצוק"ל, כאן הבן שואל פ"י שואל הוא ל' שאלה ובקשה ר"ל כאן יכול הבר ישראל לשאול ולבקש מאביו שבשמים כל מה שצריך ולקבל חיות על כל הדברים בלילה הזה ולהשיג מה שלא עמל ויגע על זאת.

(בית אהרן)

שהלילה הזה מסוגל להכניס בלבבות בניי אמונת ה' ואמונת חכמים אהבת ויראת הבורא ואהבת התורה.

(מהר"ד מבעלזא)

סיפור יציאת מצרים

מטעם זה סיפור יציאת מצרים נהג לדורות מפני שמתעורר העת שיעא אז הדיבור מהגלות לדבר דיבורים באמת ולזה בכל שנה ושנה בעת הזאת הסיפור הזה מועיל לטהר דיבורו ולהוציאו מתחת הסט"א ולהביאו אל הקדושה כמו שהיה אז בצאתם ממצרים שנאל הדיבור.

(מאור ושמש)

והגדת לבנך הגדה הוא לשון המשכה לבנך לדורות עולם מהנס שנעשה ביום ההוא וע"י הוא שנאמר כי עושה נסים ונפלאות עד אין מספר כי מהנס הזה נעשה ממנו ג"כ אה"כ נסים ונפלאות אין מספר כנ"ל.

(תפארת שלמה)

ע"כ יש לנו לספר ולשמוח בגאולה הלזו גם בגלותינו וכו' והנה כשאנחנו בזה בטעם המצה כנ"ל הנה אנחנו מספרים ושומעים בגאולה הלזו ואז המלאכים מרבים בשבחים רבים היינו בשבח גואל ישראל וקדושו ובשבח ישראל שעושים עיקר מגאולת הנפשות אשר ל' המה.

(בני יששכר)

וכל המרבה לספר ביצ"מ גורם לתקן נפשו ולהעלות נה"ק כמו בעת יצ"מ ע"כ ה"ז משובח אותיותיו ש"ם חב"ו שזוכה לשמות העולם ש"ם בכח חב"ו המסוגל לזה כנודע.

(י"טב פנים)

כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם היינו לעצמיכם האין נוכל להמשיך לנו מאותן הנסים אשר נעשו לאבותינו בימים ההם ואמר הכתוב הדעצה לזה ואמרתם זבח פסח וגו' היינו במה שנאמר הנסים בפה באותו זכירה תגרום גם היום להתעורר עלינו הנסים בכל דור ודור.

(עצי חיים)

בס"ד

אין בעפארברייטונג צום הילולא קדישא
מעלדן מיר אז מען קען הערן אויפן סיסטעם

הספדים וסיפורים

על רביה"ק בעל ברך משה זי"ע

הספדים

קנעפל: 172

(1 פאר פארשידענע אפטיילונגען 7 פאר הספדים על רביה"ק 2 פאר רביה"ק בעל ברך משה)

כ"ק מרן רבינו שליט"א (לפני מותו) ו הגר"צ אב"ד דקהלתנו ו מוס"ס שליט"א (לפני מותו) ו הרה"ג ר נפתלי
הדצקא צוויבל שליט"א (צוואת קדשו - ככלות השבעה) ו הרה"ג ר ישראל חיים האראוויץ שליט"א רב
דקהלתנו מאנטשענסטער (צוואת קדשו - ככלות השבעה) ו הרה"ג ר חיים הערש מיזלש שליט"א
(ככלות השבעה) ו הגר"צ אב"ד דקהלתנו ב"פ שליט"א (לפני מותו) ו הגר"צ אב"ד דקהלתנו 15 עוז.
שליט"א (לפני מותו) ו הגר"צ אב"ד דקהלתנו מאנטשענאל שליט"א (לפני מותו) ו הרה"ג דומ"ץ דקהלתנו
ב"פ שליט"א ו הרה"ג מאיר צוויבל שליט"א ו הרה"ג מענדל זילבער אב"ד פריימאן שליט"א.

סיפורים

קנעפל: 182

(1 פאר פארשידענע אפטיילונגען 8 פאר סיפורים על רביה"ק 2 פאר רביה"ק בעל ברך משה)

1. סיפורים שנכתבו להמעיטת ע"י אנשי שלומינו (מעטעדשעט)
2. סיפורים שנשפדו ע"י הרה"ג ר יעקב ווייס שליט"א ר"מ דקהלת יעקב פאפא

ווער עס האט איבערצוגעבן קראנטע סיפורים

(אליינס בייגעוואוינט אדער געהערט פון א כלי ראשון)

זאל ביטע איבערלאזן א מעטעדזש אויפן סיסטעם

אויף קנעפל 91

אדער אריינרופן אין אפיס אויף 718-395-7072

פאר אש"ל אויפן קומענדיגן

שבת הילולא

לאזט איבער א מעטעדזש אויף קנעפל 93

צענטראלע נומער:

212
444
9899

ברוקלין:

718
305-6942

קרית יואל:

845
537-6660

ארץ ישראל:

02
372-1111

מיטל

אינטערנעט

מגורים

וועבזייטל ווערען
על רביה"ק

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

לחם

718-305-6942 212-444-9899

יג

ש"י התאחדות האברכים ד'סאטמאר בני ברק

קול התאחדותינו

דברות קודש בנוגע ימי בין הזמנים מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ליל שב"ק פ' טהרה תשע"א לפ"ק - לתלמידי הישיבות דפק"ק קרית יואל יצ"ו

אז מען לאזט עס שטיין, ווערט עס אויפגעבלאזן עס וואקסט, אבער ס'איז לופט, ס'איז באמת נישט אזוי גרויס. מצה איז אמת, מ'לייגט אריין מעל מיט וואסער, און דאס איז עס ארגינעל. דער חתם סופר טייטש, שבעת ימים תאכלו מצות (שמות יב טו), שבעת ימים גייט ארויף אויף די זיבעציג יאר פון א מענטש, שבעת ימים מצות תאכלו, זיבעציג יאר זאל א מענטש עסן נאר אמת. אבער אפילו מצה, אויב מ'לאזט עס שטיין ליידיג, מ'האט גענומען די מהודר'דיגסטע ווייץ, די מהודר'דיגסטע מעהל מיט אלע חומרות און הידורים האט מען עס אפגעהיטן, אבער אז די טייג שטייט ליידיג, קען עס ווערן חמץ, פארדעם דארף מען אכטונג געבן צו קנעטן און ארבעטן מיטן טייג און עס נישט לאזן ליידיג איין סעקונדע, כדי ס'זאל נישט ווערן חמץ [עד כאן דבריו].

עס קומט בין הזמנים, דער מנהג העולם אז די ישיבות זענען פארשפארט, א גאנץ יאר זיצט מען אין ישיבה, עס איז דא סדרי הישיבה, עס איז אזוי אויסגעשטעלט אז מען זאל נישט גיין ליידיג, אז איינער קומט שפעט, זענען דא די משגיחים וואס האלטן פאר, זיי פרעגן, זיי זען אז מען זאל נישט גיין ליידיג, אבער אז עס קומט בין הזמנים, מען זיצט נישט אין ישיבה, דארף מען זען אז מ'זאל נישט זיין קיין ליידיג גייער, בטילה קען ברענגען צו די ערגסטע, עס ברענגט צו שעמום, און צו דאס ארגסטע. בטילה, חוץ דעם וואס בשעת מעשה איז מען מבטל תורה, מען וואלט דאך געקענט לערנען א בלאט גמרא אין די צייט, ברענגט עס אויך אויף שפעטער שאדן, אז

די מדרש (ויק"ר פט"ז ס"ב) זאגט די וואך, מעשה ברוכל אחד שהיה מחזיר בעיירות הסמוכות לציפורי, והיה מכריז ואומר מאן בעי למזבן סם חיים, אודקין עליה, רבי ינאי הוה יתיב ופשט בטרוקליניה, שמעיה דמכריז מאן בעי סם חיים, אמר ליה תא סק להכא זבין לי, אמר ליה לית אנת צריך ליה ולא דכוותך, אטרח עליה, סליק לגביה, הוציא לו ספר תהלים מכורך הראה לו פסוק (תהלים לד יג) מי האיש החפץ חיים, מה כתיב בתריה נצור לשונך מרע, סור מרע ועשה טוב.

קען זיין אזוי, די תורה דאס איז די חיות פון דעם מענטש, כי הוא חיך ואורך ימיו (דברים ל ב), האט דער רוכל געזאגט מאן בעי למזבן סמא דחיי, א סם פאר תורה. בנוהג שבעולם, יעדע חוש וואס האט א שוואכקייט, איז דא צו דעם א תרופה א מעדיצין צו מעורר זיין די חוש, אזוי אויך תורה, אז איינער וויל האבן התמדת התורה, חשקות התורה, איז דא א תרופה, א ווייטאמין צו דעם.

האט ער געפרעגט מאן בעי למזבן סם חיים, א תרופה צו קענען לערנען, האט ר' ינאי געבעטן, האט ער אים געזאגט אז דו דארפסט נישט. רבי ינאי איז דאך געווען א הייליגע תנא, ער האט דאך געלערנט פלייסיג יומם ולילה אן א תרופה, האט ער געזאגט פאר רבי ינאי דו דארפסט נישט, אבער פאר די איבריגע עולם האט ער געזאגט, מי האיש החפץ חיים, מה כתיב בתריה נצור לשונך מרע, סור מרע ועשה טוב.

דער חתם סופר זאגט (תו"מ השלם פ' בא עמוד מח) חמץ איז שקר, ס'איז בלאף, עס איז נישט אמת,

וויבאלד עס איז בכרת און ס'איז לא בדילי אינשי מיניה האט די תורה געוואלט מאכן גרינגער.

דארף מען וויסן אז די כלים זענען בכרת, עס איז מכרית פון די תורה און פון די שורש הקדושה, און ס'איז ליידער לא בדילי אינשי מיניה, און עס איז בבל יראה ובבל ימצא, א בחור דארף זעהן נישט צו האבן א שייכות דערמיט, מ'דארף זעהן עס זאל זיין סור מרע.

די כלים זענען אסור שבת - מוקצה מחמת איסור, און די כלים זענען די זעלבע אויך אסור אינדערוואכן - מוקצה מחמת איסור און מוקצה מחמת מיאוס, מען דארף זעהן זיך אפצושיידן דערפון.

מאן בעי למיזבן סמא דחיי, אז איינער וויל קענען לערנען, תורה איז די חיות פון א מענטש, איז סור מרע ועשה טוב, מ'דארף זעהן צו טוהן, נישט צו גיין ליידג.

עס קומט יעצט יום טוב פסח, זיך צוגרייטן צום יום טוב, לערנען א בלאט גמרא אין פסחים, לערנען א סימן שולחן ערוך הלכות פסח, א שיינע תורה אויף יום טוב, א ווארעמע חסיד'ישע טייטש צום יום טוב, עס זענען דא גענוג חסיד'ישע ספרים אויף יום טוב, זעהן צו פילן א טעם אינעם יום טוב, שפירן א טעם אין די מצה, א טעם אין די מצוה, פילן א הרגש ווען מען עסט די מצה.

דער אייבערשטער זאל העלפן מען זאל קענען צוקומען צו הבנת התורה, התמדת התורה, יגיעת התורה, און חשקות התורה, דער אייבערשטער זאל העלפן אז מ'זאל האבן א ריכטיגע הכנה צום יום טוב, און מיר זאלן זוכה זיין צו א כשר'ן לוסטיגן פסח.

מ'גייט ליידג איין טאג, גייט מען ליידג א צווייטע טאג א.א.וו., אם תעזבני יום יומים אעזבך, אז מ'לערנט נישט איין טאג, גייט אוועק די הבנת התורה, די חשקות התורה, און עס ברענגט א צווייטע טאג. מ'דארף זעהן נישט צו זיין א ליידג גייער, אדער לערנט מען, אדער דאווענט מען, אדער זאגט מען תהלים, אדער העלפט מען אינדערהיים, מ'איז עוסק אין מצות כסדר, יעדע רגע.

און דאס האט דער רוכל געפרעגט, מאן בעי למזבן סמא דחיי, א וויטאמין פאר תורה, א סם פאר הבנת התורה, חשקות און בכלליות פאר לימוד התורה, מי האיש החפץ חיים, דאס מיינט מען די תורה וואס איז די חיות פאר א מענטש, אוהב ימים לראות טוב, אין טוב אלא תורה, סור מרע, מען זאל זיך אפטוהן פון יעדע זאך וואס הייסט רע, יעדע זאך וואס ברענגט צו רע.

עס איז היינט דא די כלים, מען זעט יעדער דרייט זיך ארום מיט די כלים, אבער בחורים דארפן צו וויסן חלילה נישט צוצורירן צו די כלים, נישט זיך צו דרייען מיט די כלים.

עס איז דא שאור, און ס'איז דא חמץ, שאור איז מחמץ אחרים, די גמרא רופט עס אן מחמץ, די כלים זענען מחמץ אחרים. ס'איז דא אמאל א בחור וואס איז חמץ, ער איז שלעכט פאר זיך, אבער די כלים זענען מחמץ אחרים, עס איז מחמץ, עס לאזט נישט לערנען, עס נעמט אוועק די הבנת התורה.

תוס' (ריש מס' פסחים) זאגט אז חמץ איז בכרת און ס'איז לא בדילי אינשי מיניה, דער ר"ן איז אפילו מסביר די טעם פארוואס די תורה האט געזאגט אז חמץ איז בבל יראה ובבל ימצא,

נמסר לנו ע"י הועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ותשוב"ח להם

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטראליע

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסטער • וויען

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללנו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

הולדת הבנים

ר' יצחק מנחם בערגער נ"י

ר' ישכר בעריש פרענקל נ"י

ר' יואל רייזמאן נ"י

הולדת הבנות

ר' יואל רייזמאן נ"י - תאומות

ר' מאיר דרומער נ"י

ר' יואל (בר"ל) ווייס נ"י

הכנסת בניהם נ"י לעוה"מ

הר"ר שמואל שלמה טעלער שליט"א

ר' משה שמואל פרענקל נ"י

ר' שלום יצחק וויינבערגער נ"י

ר' יוסף מרדכי רובין נ"י

ר' חיים יוסף שווארץ נ"י

ר' יוסף קדיש פילעפף נ"י

ר' שלמה יעקב בערקאוויטש נ"י

ר' מרדכי סאנדעל נ"י

ר' אברהם שמואל מרדכי פריעדלענדער נ"י

בארא פארק

הולדת הבנים

ר' שלמה יצחק בן ר' אהרן וועלץ נ"י

ר' נחמן נורוויץ נ"י

הולדת הבת

ר' זלמן לייב אשכנזי נ"י

לאנדאן

הולדת הבנות

ר' אברהם יעקב בן ר' זלמן לייב קליין נ"י
חתן ר' יוסף ישע גרין נ"י, חבר הנהלת המוסדות בב"ב

ר' משה בן ר' יצחק מאיר קאפעל נ"י
חתן ר' מרדכי יאזעפאוויטש נ"י, מאנטשעסטער

ר' יוסף מאיר בן ר' יצחק אייזיק, ב"ב האלער נ"י

חתן ר' אברהם יעקב לאנדא נ"י

ר' מרדכי בן ר' פינחס שעהר נ"י

חתן ר' אבא וויינבערגער נ"י

ר' ברוך יהושע בן ר' אהרן גליק נ"י

חתן ר' עקיבא וואזנער נ"י

הכנסת בניהם נ"י לעוה"מ

ר' אברהם חיים גאלדמאן נ"י

ר' אליעזר בן ר' שלום ענגלענדער נ"י

חתן ר' ישראל מאיר שרייבער נ"י

וויליאמסבורג

הולדת הבנים

ר' אלחנן חיים בן הרב ארי' לייבוש טייטלבוים נ"י

ר' מרדכי לייב ב"ר הערשל מיטטעלמאן נ"י

תאומים

ר' יואל יודא בן הרב פנחס חיים רובינפעלד נ"י

תאומים/ת

ר' יואל ב"ר מאיר הירש נ"י

הולדת הבנות

ר' יואל ב"ר יעקב יודא קאהן נ"י

ר' יואל יודא בן הרב פנחס חיים רובינפעלד נ"י

תאומים/ת

ר' יחיאל מעכיל בן פנחס יוסף בערקאוויטש נ"י

בני ברק

הולדת הבן

ר' יו"ט ליפמאן אילאוויטש נ"י

ולאביו ר' יצחק ברוך אילאוויטש, חבר הנהלת המוסדות

הכנסת בניהם נ"י לעוה"מ

ר' משה ברוך ב"ר יודא מנחם זאב, ק"ץ נ"י

חתן ר' ישראל אלעזר טאבאק נ"י

אירועי צאצאיהם

ר' יעקב משה הכהן דרעזנער נ"י, ומ"ס	החתן ישראל הערש נ"י	ר' יוסף חיים יוסט נ"י, וויליאמסבורג
ר' שמעון האלערמאן נ"י, וויליאמסבורג	החתן יחזקאל שרגא נ"י	ר' יצחק אהרן שפילמאן נ"י, וויליאמסבורג
הרב חיים משה גראטבערג, וויליאמסבורג	החתן שמואל אהרן נ"י	הרב יוסף אשר זילבער שטיין, מו"ץ בקה לתינו
ר' נסים יוסף דאנא נ"י, וויליאמסבורג	החתן חיים נ"י	ר' ראובן יוסף לעוויל נ"י, וויליאמסבורג
ר' יודא פנחס שטראלי נ"י, וויליאמסבורג	החתן אליעזר זוסיא נ"י	ר' אברהם בער דייטש נ"י, וויליאמסבורג
הר"ר יעקב אלעזר מענדלאוויטש, קרית יואל	החתן צבי אלימלך נ"י	הר"ר שלום לאנדא שליט"א, וויליאמסבורג
ר' משה שרגא פאגעל נ"י, קרית יואל	החתן ברוך ארי' נ"י	ר' ישראל אשר אנשיל לעוויל נ"י, קרית יואל
ר' דוד לייב אקער נ"י, לאנדאן	החתן ישכר בער נ"י	ר' יושע הערש פריינד נ"י, וויליאמסבורג
ר' יוסף באדנער נ"י, לאנדאן	החתן יעקב נ"י	ר' שמשון רפאל גליק נ"י, לאנדאן
ר' יוסף שלמה גאלדבערג, אוסטראליע	החתן שמואל יודא נ"י	ר' יעקב יצחק גרינפעלד נ"י, לאנדאן
ר' אהרן ווייסהויז נ"י, בני ברק	החתן אברהם נ"י	ר' דוד מאיר ווייס נ"י, ירושלים

אדער קען מען שיקן דורך א פעקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-52764837 און אין אר"י 845-662-5579